

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 186/18
V Luxemburgu 29. novembra 2018

Návrhy generálnej advokátky vo veci C-411/17
Inter-Environnement Wallonie ASBL, Bond Beter Leefmilieu
Vlaanderen vzw/Ministerrat (Belgicko)

Podľa generálnej advokátky Kokott existujú dôvody domnievať sa, že belgický zákon o predĺžení prevádzkovania jadrových elektrární Doel 1 a Doel 2 bol prijatý bez potrebného predchádzajúceho posudzovania vplyvov na životné prostredie

Nie je však vylúčené, že účinky zákona o predĺžení sa majú zachovať z dôvodu bezpečnosti

V roku 2003 belgický zákonodarca rozhodol o ukončení výroby elektriny z jadrovej energie. Stanovil, že nebude vybudovaná žiadna nová jadrová elektrárňa a že prevádzkované reaktory budú postupne odstavené po 40 rokoch prevádzkovania, teda medzi rokmi 2015 a 2025. Jadrový reaktor Doel 1 na Šelde (v blízkosti Antverp, ako aj holandských hraníc) v súlade s tým ukončil výrobu elektrickej energie v polovici februára 2015 a aj tamojší jadrový reaktor Doel 2 mal ukončiť výrobu elektrickej energie ešte v tom istom roku.

Koncom júna 2015 sa však na základe zákona umožnilo, aby sa v Doel 1 znovu vyrábala elektrická energia ďalších 10 rokov (do 15. februára 2025) a ukončenie výroby elektrickej energie v Doel 2 bolo odložené o desať rokov (do 1. decembra 2025).

Toto predĺženie prevádzkovania platilo pod podmienkou, že prevádzkovateľ Electrabel investuje približne 700 miliónov eur najmä do bezpečnosti reaktorov. Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (PVŽP) vo vzťahu k týmto investíciám sa nepovažovalo za potrebné, keďže zmeny podľa predbežného overenia nevedli k nepriaznivým rádiologickým vplyvom alebo k významným zmenám existujúcich rádiologických vplyvov na životné prostredie.

Obe belgické združenia Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen, ktoré sa zasadujú za ochranu životného prostredia, podali na belgický Ústavný súd žalobu o neplatnosť zákona o predĺžení, pretože k predĺženiu došlo bez posudzovania vplyvov na životné prostredie alebo bez konania za účasti verejnosti. Odvolávajú sa na Dohovor z Espoo o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice¹, na Aarhuský dohovor o účasti verejnosti v záležitostiach životného prostredia², ako aj na smernicu o PVŽP³, smernicu o biotopoch⁴ a smernicu o vtáctve⁵ (Doel hraničí s rôznymi európskymi lokalitami ochrany prírody a vtákov).

Belgický Ústavný súd požiadal Súdny dvor o výklad týchto dohovorov a smerníc. V podstate chce vedieť, či prijatie zákona o predĺžení obdobia priemyselnej výroby elektrickej energie v jadrových elektrárňach je podmienené posúdením vplyvov na životné prostredie.

¹ Dohovor o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice z roku 1991 (Ú. v. ES C 104, 1992, s. 7).

² Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia z roku 1998 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 4), prijatý rozhodnutím Rady 2005/370/ES zo 17. februára 2005 (Ú. v. EÚ L 124, 2005, s. 1).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 2012, s. 1).

⁴ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 1992, s. 7; Mim. vyd. 15/002, s. 102) v znení zmenenom smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 2010, s. 7), naposledy zmenená smernicou Rady 2013/17/EÚ z 13. mája 2013, ktorou sa z dôvodu prístúpenia Chorvátskej republiky upravujú určité smernice v oblasti životného prostredia (Ú. v. EÚ L 158, 2013, s. 193).

Generálna advokátka Juliane Kokott vo svojich dnešných návrhoch Súdnemu dvoru navrhuje, aby na to v zásade odpovedal kladne.

Podľa nej existujú dôvody domnievať sa, že pri prijatí zákona o predĺžení obdobia priemyselnej výroby elektrickej energie v jadrových elektrárňach Doel 1 a Doel 2 boli porušené predpisy práva Únie týkajúce sa posudzovania vplyvov na životné prostredie a že bezpečnosť zásobovania elektrickou energiou, ani právna istota to neodôvodňujú.

Napriek tomu nepovažuje za vylúčené, že v tomto prípade je možné zachovať účinky tohto zákona.

Zastáva totiž názor, že vnútroštátne súdy môžu výnimočne dočasne zachovať účinky rozhodnutia, pri prijatí ktorého bola porušená povinnosť vykonať posudzovanie vplyvov na životné prostredie vyplývajúca z práva Únie, pokiaľ (i) toto rozhodnutie bolo ihneď dodatočne konvalidované opravou procesnej vady; (ii) na základe dostupných informácií a uplatniteľných ustanovení treba s najväčšou pravdepodobnosťou vychádzať z toho, že rozhodnutie bude po konvalidácii potvrdené v rovnakej podobe; (iii) podľa možnosti nedôjde k naplneniu ďalších skutkových okolností a (iv) naliehavý verejný záujem na zachovaní účinkov preváži nad záujmom na účinnosti povinnosti vykonať posudzovanie vplyvov na životné prostredie a nad základným právom na účinnú právnu ochranu.

Konkrétne: Generálna advokátka Kokott vo svojich návrhoch objasňuje najprv všeobecnú **otázku, či zákonné opatrenia vyžadujú posudzovanie vplyvov na životné prostredie.** Zdôrazňuje, že smernica o PVŽP sa nevzťahuje na zákonné opatrenia, pokiaľ sú ciele smernice dosiahnuté v legislatívnom procese. Patrí sem najmä cieľ zabezpečiť, aby projekty, ktoré pravdepodobne budú mať významný vplyv na životné prostredie okrem iného z dôvodu ich charakteru, veľkosti alebo umiestnenia, boli posúdené z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie „pred udelením povolenia“, ale aj cieľ spočívajúci v poskytnutí informácií, ako aj účasti verejnosti. Ak legislatívny akt spĺňa tieto kritériá, a tým nespadá do pôsobnosti smernice o PVŽP – čo musí belgický ústavný súd v prejednávacom prípade preskúmať –, tak podľa generálnej advokátky zrejme zodpovedá aj požiadavkám Dohovoru z Espoo a Aarhuského dohovoru.

Generálna advokátka Kokott sa následne zaoberá **otázkou, či predĺženie obdobia priemyselnej výroby elektrickej energie v jadrových elektrárňach vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie.** V tejto súvislosti dospela k záveru, že Dohovor z Espoo a Aarhuský dohovor vyžadujú cezhraničné posudzovanie vplyvov na životné prostredie, resp. účasť verejnosti na posudzovaní vplyvov predĺženia obdobia priemyselnej výroby elektrickej energie v určitých jadrových elektrárňach na životné prostredie. Vzhľadom na to zastáva názor, že smernica o PVŽP sa má na rozdiel od doterajšej judikatúry týkajúcej sa pojmu projekt vykladať v tom zmysle, že vo vzťahu k predĺženiu obdobia priemyselnej výroby elektrickej energie v jadrovej elektrárni o desať rokov vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Takéto posudzovanie vrátane účasti verejnosti sa musí v zásade vykonať pred rozhodnutím o predĺžení a nie až pri povolení plánovaných zlepšovacích opatrení. Navyše, aj podľa smernice o biotopoch je potrebné posudzovanie vplyvov.

Generálna advokátka Kokott napokon posudzuje **otázku, či sa od v zásade existujúcej povinnosti posudzovania možno odchýliť z naliehavých dôvodov všeobecného záujmu.** Generálna advokátka dospela v tejto súvislosti k záveru, že smernica o PVŽP umožňuje vyňať predĺženie obdobia priemyselnej výroby elektrickej energie v jadrovej elektrárni z povinnosti posudzovania vplyvov na životné prostredie na účely zabránenia vážnemu a bezprostrednému ohrozeniu podstatného záujmu dotknutého členského štátu, akým je napríklad bezpečnosť zásobovania elektrickou energiou alebo právna istota, a ak sú dotknutej verejnosti, ako aj Komisii sprístupnené príslušné informácie. Upustenie od cezhraničného posudzovania vplyvov na životné prostredie však naopak nie je možné. Ďalej možno verejný záujem na zabezpečení minimálnej dodávky elektrickej energie považovať za dôvod týkajúci sa verejnej bezpečnosti a širší verejný záujem na bezpečnosti zásobovania elektrickou energiou za dôvod ekonomickej povahy v zmysle smernice o biotopoch, ktoré by mohli odôvodňovať realizáciu projektu aj napriek negatívnemu

záveru pri posúdení vplyvov. Je však pochybné, či upustenie od posudzovania vplyvov na životné prostredie bolo vo veci samej nevyhnutné.

Na záver Súdneho dvoru navrhuje rozšíriť existujúcu judikatúru týkajúcu sa výnimočného zachovania platnosti plánov a programov, ktoré boli prijaté za porušenia smernice o strategickom environmentálnom posudzovaní, na povolenie projektov, o ktorých sa rozhodlo bez dodržania smernice o PVŽP.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106